

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLEE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr.
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 18 MEI.

Te Dendermonde heeft zich eene commissie gevormd, ten einde eene openbare inschrijving te openen voor het oprichten van een standbeeld, in die stad, aan den eerw. P. De Smet, der sociëteit Jesu, den grooten apostel en bevrediger van Noord-Amerika.

Wij zijn overtuigd dat het werk dier commissie voorgezeten door M. De Bruyn, burgemeester van Dendermonde; den grootsten bijval zal genieten.

Onder de mannen waarop België fier mag zijn, bekleeft de eerw. P. De Smet, eene der eerste plaatsen.

Hij werd te Dendermonde geboren, op 31 januari 1801 en verbleef gedurende meer dan vijftig jaren als zendeling in Noord-Amerika.

Zijn naam is beroemd geworden zowel door den invloed welke hij uitgeoefend op de gebeurtenissen in de nieuwe wereld, als door zijne verbaazende evangelische werken.

De inschrijvingen zullen ontvangen worden, bij M. Leo. Van Mosselvelde, Scheldestraat te Dendermonde.

Stads- & provincie nieuws.

Gisteren maandag was onze stad verlevendigd door de tegenwoordigheid van omtrent 180 interne leerlingen van het S. Servatius college te Luik. Deze jonge lieden, vergezeld door verscheidene hunner professoren, kwamen in bedevaart naar het miraculeus beeld van O.-L.-V. van Tongeren aan dewelke zij een prachtig geschenk ten offer brachten.

Het gultartigste onthaal werd hun gedaan in den katholieke kring Concordia alwaar hun het middagmaal werd aangeboden. Ten 4 uur begaven de jonge bedevaarders zich naar O.-L.-V. kerk alwaar een der eerw. paters eene treffende aanspraak deed die door de talrijke menigte welke de kerk vervulde met godsdienstige aandacht aanhoord werd.

De kostbare relikwie-schat in het koor ten toon gesteld, is het voorwerp geweest van de bewondering der talrijke kunstminnaars die de leerlingen vergezelden.

Des namiddags ten 5 uren had het afscheid plaats. De voorbijnellende trein werd in den tuin der Concordia begroet door het gespeel der Fanfare, door de gezaaide zakdoeken en het herhaalde Hip ! Hip ! Hourra !

De jonge studenten van het S. Servatius college zullen ongetwijfeld het aangenaamste geheugen van dit uitstapje behouden.

Men schrijft uit Hasselt, 16 mei :

De katholieke associatie van het kanton Herckede-Stad, in hare vergadering van verleden zondag heeft M. Oscar Van Hamon, nijveraar te Donck, uitgeroepen als kandidaat voor de provinciale kiezing van 24 mei, in vervanging van M. Van Willigen, welke tot senator gekozen is.

Donderdag is te Hasselt insgelijks eene afdeling van het *Davidfonds* tot stand gekomen. Het bestuur is samengesteld als volgt : Mgr J. Bogaerts vikaris-generaal van het bisdom Luik, en M. Thonissen; Volksvertegenwoordiger, bestendige eere-voorzitters; M. Adr. de Corswarem, advocaat voorzitter; eerw. heer kanunnik H. Thys en J. Nagels, advocaat-avoué, te Hasselt, ondervoorzitters; D. Claes, professor van het atheneum id., sekretaris; D. Nossent, advocaat id., bijgevoegd sekretaris; E. Briers, gemeente-raadslid, id., schatbewaarder; leden MM. Ceysens, uitgever, id.; eerw. heer Moors, pastoor te Heutsden; N. Rachels id. te Zelck; J. Vander Straeten, rentenier te Hasselt; W. Van Rey, gemeenteraadslid id.

Naar wij vernemen zullen ook eerlang afdelingen van het *Davidfonds* tot stand komen te Maaseyck, Tongeren, St-Truiden, Peer en elders in Limburg.

Men schrijft uit Maaseyck, 16 mei :

Verleden woensdag kon men alhier den verschrikkelijksten boschbrand waarnemen, die bij menschen geheugen in deze omstreken heeft plaats gehad. Rond 4 uur namiddag barste het vuur uit, in de uitgestrekte denneboschen van den Vossenbergh, gelegen op eene hoogte van 26 meters boven den waterspiegel der Maas; ter plaats genaamd den *Driepaal*, tusschen de spoorbaan Hasselt-Maaseyck en het Kanaal, in de nabijheid der pachthoeven *Klein en Groothome*, langs den steenweg van Asch op Lancklaar. Het vuur breidde zich van alle kanten uit en bleef tot laat in den nacht voortduren. Het verschrikkelijk licht, welk het vernielend element verspreidde, heeft men op zeer verren afstand kunnen waarnemen. Er zijn ongeveer 180 hektaren bosch, van verschillende ouderdom, geheel vernield. Het grootste gedeelte hiervan hoorde toe aan de gemeente Dilsen, het overige aan verschillende eigenaars; de schade dezer ramp, is onberekenbaar.

Er heeft over eenige dagen te Oplabbeek een betreurenswaardig ongeluk plaats gehad. M. Scheurs, schepene alhier, reed met zijne kar naar het veld, toen op eens zijn peerd verschrikte en op hol geraakte, met 't ongelukkig gevolg dat de

voorman er af viel en onder een der wielen geraakte, waardoor hij inwendig zoo zeer gekwetst werd dat hij twee dagen later overleed.

BUITENLAND.

Frankrijk.

Die de glazen breekt, betaalt ze. Die spreekwijze, zoo oud als de zon, loopt veel gevaar een deel van hare waarheid te verliezen, want, al zal het denkelijk altijd het gebruik blijven dat degene betaalt die breekt, en zelfs nog meer betaalt dan vroeger, het zal weldra eene kunst worden om glazen te breken, of ten minste zal er veel goeden wil moeten voor besteed worden.

Een fransch geleerde, de heer Alfred de la Bastie, heeft het middel gevonden om het glas eene merkwaardige sterkte te geven. Zijne uitvinding bestaat in het temperen van het glas. Die tempering vormt het glas in eene zelfstandigheid van het zelfde voorkomen, maar met eene vijftig maal grootere weerstandskracht? Niet minder dan dat!

De heer de la Bastie heeft lang gezocht, maar eindelijk is hij er gekomen. Hij maakt zijn bad gereed, gloeit de stukken glas tot zij vloeibaar zijn, en steekt ze in het bad, waaruit zij hard genoeg te voorschijn komen, om aanzienlijke schokken te weerstaan, zonder te breken. De verkregen uitslagen zijn zeer merkwaardig. Niet alleen breekt het glas maar met groote moeite, maar als men het, onder den invloed van eenen groote schok, verbrijzelt, valt het in ontelbare kleine brokjes, eene soort van poeier. Nu mag het op glazen daken hagen, zonder vrees voor degenen die er onder zijn, ten ware het eens kasseisteenen hagelde.

De plooibaarheid van het glas des heeren de la Bastie is ook zeer merkwaardig. Een gebogen blad op zijne holle vlakte ten gronde gelegd, plooit zonder te breken onder het gewicht van eenen man. Eindelijk, de prijs is niet duur, en zal in zeer gevoelige evenredigheden verminderen, zoodra dit glas meer in 't gebruik zal komen. De proefnemingen zijn zeer beslissend geweest: uurwerkglazen zijn acht meters hoog geworpen en vielen ten gronde zonder te breken. Eene telloor zonder water boven eene lamp met spiritus gezet, springt niet. Een proefnemer koos twee glazen van gelijke dikte (5 millimeters), het een getemperd, het andere niet. Hij zette ze naast elkander in eene lijst die ze van den grond afzonderde; hij liet opvolgendelijk op beide eene koperen gewicht van 100 grammes vallen: onder dien schok en van op eene hoogte van 55 centimeters, werd het onbereid glas verbrijzeld, terwijl hetzelfde gewicht, op het getemperd glas geworpen van meer dan 4 meters hoogte, er geen kwaad aan deed. Maar wat sterker is, in zijnen laatsten val had het koper op het glas sporen van metaal gelaten; het was gelubst.

De heer de la Bastie nam ook eene gewone glazen dakpan en daarentegen een stuk getemperd glas van 6 millimeters dikte; hij liet er eengewicht van 200 grammes op vallen. De tichel brak op twee meters hoogte, maar het glas weerstond op 3 m. 50 nog steeds aan den schok. Het is een groot voordeel, dat het temperen het glas niet onklaar maakt. Getemperde spiegels zijn gepolierd geworden, en men heeft bevonden dat zij klaarder zijn dan de gewone. Men begrijpt dat de nijverheid groot nut uit de uitvinding zal kunnen trekken, vooral wanneer, zoals men mag verhoppen, de heer de la Bastie zijne uitvinding kan toepassen op voorwerpen van gewoon gebruik en moeilijk maaksel.

Engeland.

KLEINE MARTELAREN.

De beschrijving, die lord Shaftesbury in het Hoogerhuis gaf van de wijze waarop kinderen opgeleid worden tot het schouwvegerswerk, moet pijnlijk de noodzakelijkheid hebben doen gevoelen van maatregelen tot wering van dit misbruik. Men hoort:

De schouwen, in welke de knapen af en op moeten klauteren, zijn nauw en donker, en aan de binnenzijde vol ruwe, puntige hoeken; daar binden ademt en eet men roet. Erg genoeg is reeds daardoor het gevaar, en lord Shaftesbury deelde mede dat sinds 1540 niet minder dan 29 knapen in schouwen gestikt zijn, terwijl bovendien de aanraking met roet een vreeselijken vorm van kanker veroorzaakt kan. Doch het gruwelijkst is de opleiding der arme kinderen tot hunne taak. Zij moeten zeer jong het vak leeren; zes jaar is een goede leeftijd; maar somtijds begint het dresseeren al vroeger. Om hen nu in staat te stellen met ellebogen en knien tegen de ruwe schoorsteenwanden op te klauteren, moet het vleesch van die ledematen gehard worden. Dit geschiedt door herhaalde inwrijving met sterke pekels bij een heet vuur — eene operatie, aan welke de kinderen zich natuurlijk niet onderwerpen, en die dus meestal van slagen voorafgegaan en vergezeld wordt. Het duurt langen tijd, soms jaren, eer het vleesch genoeg gehard is. In den aanvang, dus, worden de knapen bij het klauteren jammerlijk gewond door de scherpe punten der steenen. Komt zij dan bloedend naar beheden, met het vleesch van armen en knien geschaald, zoo wordt hun gene verzachting gegund; dadelijk worden de gewonde plekken op nieuw met pekels ingewreven, en moeten de kleine patiënten een andere schouw in, in een woord, deze rampzalige kinderen ondergaan

martelingen, die eene pijnbank een bed van rozen doen schijnen.

Het misbruik heerscht nog slechts in beperkte mate. Te Londen en schier overal elders in Engeland en Schotland worden schouwen bij middel van machienen gevaagd, hetgeen ook uit een praktisch oogpunt verkieslijk is. Alleen te Liverpool en in de noordelijke fabriekdistrikten bezigt men nog knapen tot het vegen van schouwen: — in dat lieve land, waar hanengevechten nog eene uitspanning zijn, en doodschoppen een vlijtig beoefende kunst is: — in dat land, *the black country*, waar het treurig bewijs te vinden is welk een wild dier de mensch wordt, wanneer de nijverheid alléén hem beheerscht, en machienen, rook en gruis alles rondom hem, wat frisch en lieflijk was, verstoord, ontkleurd en bedorven hebben.

Spanje.

Het bombardement van Guetaria heeft ernstige schade veroorzaakt. De Carlisten hebben vruchteloos beproefd de haven te vernietigen bij middel van dynamite. Het fort San Antonio, ondersteund door de oorlogstoomboten *Consuela*, *Africa* en *Segura* welke in de baai van Zazauz voor anker lagen, heeft krachtadigen weerstand geboden. Er zijn versterkingen aan de belegeraars gezonden.

De *Gaceta official* zegt dat generaal Montenegro de carlistische kardoezen en kanonnenfabriek te Villahermosa, provincie Valencië heeft vernietigd.

Berichten uit San-Sebastiani zeggen dat Guetaria erg geleden heeft door het bombardement; maar dat het fort San-Antonio onbeschadigd is. De Carlisten hebben sedert gisteren het vuren gestaakt. Het garnizoen en de artillerie der stad is vermeerderd. De verliezen der Alfonsistische troepen zijn weinig belangrijk. De korvet *Consuela* door welke een houwiter heengevoelen is, moest naar San-Sebastiani terugkeeren.

Amerika.

BRAND EENER STAD.

De *New-York Herald* bevat de volgende nadere inlichtingen over de brandramp, waardoor de stad Oshkosh, in den Staat Wisconsin, in de Vereenigde-Staten, in asch gelegd is.

Oshkosh, hoofdstad van het graafschap Winnebago, is gelegen aan den oever der *Fox-River* waar die rivier in het meer van Winnebago vloeit. De bevolking der stad bedraagt 9000 inwoners, en hare bijzonderste nijverheid bestaat in de fabricatie van machienen voor den landbouw en de ontginning der bosschen.

De brand begon op 25 april, ten 1 uur 's nachts in het huis der gebroeders Morgan, in de wijk *Spaulding and Speck*, op het vierde eener mijl afstand ten westen, van het middenpunt der stad. Een hevige westenwind verspreidde de vuurgelsters tot in de jimmermans-werkhuizen der buurt. Het vuur liep zoo spoedig voort dat op eenige oogenblikken de vlammen zich over eene groote uitgestrektheid verspreidden.

Geheel het gedeelte der stad ten noorden en ten westen der *Maisostreet*, dat in hout gebouwd is werd op korten tijd vernield. Het vuur zette zijn vernielend werk voort in het gedeelte, begrepen tusschen *Divisionstreet* en *Algomastreet* waar de gebouwen in steen waren. Op minder dan een uur tijds werden verschillende groote gestichten in asch gelegd, waaronder het huis Beckwith, het Opera van Harding, twee telegraafbureelen, het depot van den spoorweg van Chicago en de kerk der Universalisten.

Ten 3 1/2 ure hoorde men verscheidene ontploffingen; het was de poeierfabriek die in de lucht sprong, waardoor vijf of zes personen gedood werden. De verwarring was zoo groot dat het onmogelijk was zich rekenschap te geven van het geen er omging.

Men schat het hooft der schade op omtrent 150,000 dollars, (vijf miljoen fr.) Honderde huizen zijn niets meer dan puinhoopen en een groot gedeelte der inwoners van Oshkosh bevindt zich zonder middelen van bestaan. Nog altijd worden er verkoelde lijken van onder de puinen gehaald.

Politiek overzicht.

Met de Sinksenvakantie is alle politiek in rust; maar de eerste stap tot ontbinding der Nationale Vergadering is gedaan, en, indien het spreekwoord waar is, *que ce n'est que le premier pas qui coute* zijn toch die weinige vergaderingen der wetgevende Kamers niet onvruchtbaar gebleven. Met de stemming van het voorstel Courcelle zijn alle bijgevoegde kiezingen ter zij gesteld, tot aan de algemeene hernieuwing der Kamer, dan ten minste als de Nationale Vergadering voor augusti kan tot het besluit komen het tijdstip te bepalen waarop het volk de leden harer banken zal vernieuwen. De eerste stap is gedaan, zal de tweede volgen?

Met het afreizen van keizer alexander uit Berlijn, zijn ook de onweerswelke volgens de drukpers aan de gezichteinder opdaagden, afgedreven. De weergestelten in Europa is kalm. Duitschland wil geen oorlog, Frankrijk verlangt dien niet, Rusland is voor den vrede. Oostenrijk, Engeland

en Italië bleven niet onverschillig voor dit oprijzende onweer en hebben, zoo het schijnt, hunne bijgebracht om hetzelve te doen afzakken. Wij mogen ons dus verheugen te leven onder een helderen, vlekkeloozen hemel, waaruit het laatste onweerswolkje verdwenen is. Uit alle heeken van Europa lispelt een zacht en verkwikkend windje dat vrede en eensgezindheid ademt en een... schoonen zomer belooft.

Nopens den aanslag op het leven van keizer Wilhelm, prins von Bismarck en doktor Falck door wie of wat, wordt niets meer gehoord; ook spreekt de drukpers niet langer over eene ongesteldheid van den groot-kanselier, nadat zijne samenkomst met keizer Alexander en prins Gortschakoff den gewenschten uitslag heeft opgeleverd. Die uitslag moet zoo voldoende zijn, dat de eerste minister van Rusland beloofd heeft de oorzaken te onderzoeken welke eene zoo groote belemmering stellen aan de uitbreiding van den deutschen handel langs de russische grenzen.

Handelsberichten.

MAASTRICHT, den 15 mei.

Tarwe, de 49,8 kilos, fl. 2,25 tot 2,55. — Rogge, 18,8 k., 1,90 tot 2,00. — Haver, 12 k., 1,36 tot 1,40. — Gerst, 100 k., 00,00 tot 00,00.

AALST, den 15 mei.

Hop, de 50 kilos, fr. 000,00 tot 000,00

ST-TRUIDEN, den 15 mei.

Tarwe, de 100 kilos, 24,75 af 0,25. — Rogge, id 24,25 af 0,00. — Haver, id. 24,00 af 0,00. — Gerst, id. 23,75 af 0,00.

ANTWERPEN, den 17 mei.

Middelprizen per 100 kil.

Tarwe bloem, inlandsche, 1^e kwab. 52,00 a 54,00

PARIJS, 14 mei. 15 mei.

Meel: 8 marken, loopende maand. 52,30 52,75

» juni. 52,75 53,00

» juli-augusti. 52,75 53,75

» Vier laatste maanden. 54,00 54,25

Kermis van Bilsen.

Maandag 31 mei.

GROOTEN CARROUSEL.

1^e prijs fr. 100

2e " " 75

3e " " 25

Inschrijvingsprijs per ruiter, 3,00 fr.

Het concours zal beginnen om 1 uur. De Heeren mededingers kunnen tot inbegrepen 31 mei zich laten inschrijven bij de heer advocaat BECKERS, Marktplaats.

Dinsdag 1e juni, om 4 uur.

Volksvriendend middagmaal gevolgd door eenen café met zwarte en rijswaaien, in den Kring der Carrousel, gegeven door de inrichtende commissie dezer.

Hubert SWERTS

Huisverwer

Korverstraat, 9, TONGEREN.

heeft de eer het publiek kenbaar te maken dat hij zich komt te vestigen als meester verwer. — Door de gematigdheid zijner prijzen en de goede bediening hoort hij de gunst van het publiek te winnen.

Bij denzelve vraagt men eenen bekwaamen CAST.

B. Meuron-Meuron

van Luik

heeft de eer het publiek bekend te maken dat hij een depot van zijne ververij, stolprijnerij en wascherij gevestigd heeft bij Meij. de weduwe SAUVAGE, in de Maastriechterstraat te Tongeren.

Hij hoopt door de gematigdheid zijner prijzen en de goede uitvoering het vertrouwen van het publiek te verdienen.

Bij Hubertus Prosmans

aan de Kerk te Widoie,

zal er op zondag 16 mei te beginnen tot den eersten zondag van augustus met den handboog op de bergen eenen prijs van 150 franken af te schieten zijn.

Joannes Wynandts,

metser in de Hondstraat, n° 6, te Tongeren,

heeft de eer het publiek bekend te maken dat hij afstand heeft gedaan van zijne zuster de weduwe Voué en van zijnen broeder en dat hij het metswerk op zich alleen heeft genomen. Bij denzelve zijn te bekomen eerste kwaliteits bricken, kalk, scherven, cement, tucheten en alle noodige waren voor het bouwen, in het groot en in het klein, aan eenen vriedelijken prijs.

Bericht.

De ondergeteekende MARINUS LOIX, heeft de eer het publiek bekend te maken dat hij zich in deze stad komt te plaatsen als meester zadelmaker en hamaker. Hij zal ook buiten de stad het werk van zijn ambacht verrichten bij diegenen welke hem zullen vragen.

Bij A. MORNARD, in de Kerkw. Loo, Maastriechterstraat.

M. LOIX.